

2218.

C.A. Gottlundin kokoelma, Hist. Museoon
lunastettu 8[?] (Kts. S.M.Y:n vuosikert.
29/V 83 pöytäk. s. 753).

A. Kivikauden esineitä:

Antrea.

1(1) Varsireiällä varustettu kirves, 122 mm ptk, (valok.V.A.
67 $\frac{1}{2}$ mm lev, 55 mm pks. rönspintainen, terältä 16:18).
lohkeillut, väriltään harmahtava. Saatu 2/X
62 yliopp. Aleks Rahkoiselta Viipurissa; mainittu Rahkoinen oli sen saanut 2/VIII 60
eräältä muijalta Kasken kylästä, jossa se
oli löydetty Vuosta laskettaissa veden poh-
jasta läheltä rantaa. Aseen muoto .
Muist. Sulkumerkkien välissä oleva numero
merkitsee esineen numeroa Gottlundin luette-
lossa (Ant. saml. II:79).

Kärkölä.

2(2). Vasarakirves, 105 $\frac{1}{2}$ mm ptk, 58 mm lev., 44 mm
pks, varsireiällä varustettu, tummaa rakeista
kivilajia, terästä tylsynyt, varsipuoli lohjen-
nut. Muoto . Saatu 17/VIII-59 Järvelän ta-
lostä Hähkäniemen kylää, jossa lapset vuosikau-
sia olivat sitä leikkikalunansa pitäneet. Kts.
kuvaan merk.n:o 39. Gottl.Antiqv.saml.II.s.129.

Ylöjärvi.

3(3). Teräpuolinen lohko katkenneesta varsireiällä
varustetusta kirveestä, 98 mm ptk, 35 mm lev.
33 $\frac{1}{2}$ mm pks, kiven väri tumman viheriä. Varustet-
tu venäläisissä kirveissä tavallisella matalalla
teränleu'ulla. Muotoa kts. kuvaan merk.n:o 87
Antiqv.Saml. II.s.133. Gottlundille lähettänyt
11/XI 60 talollinen t.n.s. "tohtori" Vilh.Vilui-
nen Liimolan kylästä.

Sääksmäki.

4(4). Varsireiällä varustettu, vasarakirves, 170
mm ptk, 70 $\frac{1}{2}$ mm lev, 51+ mm pks, hulpion kohdal-
ta, kiven väri harmaa, pinta rönstyinen; valin-
harjaa puuttuu, vartalo käyrä, varsireikä ulko-

2218.

pinnalta laajempi. Muotoa kts. Antiqv.Saml.

Sääksmäki.

II. s. 129 vasemm. Gottlundille joutunut 1840-luvulla herastuomari Oitin kautta Ritvalan kylästä, missä eräs poika, Aleksanteri Kallanp. Levander, oli sen löytänyt 1834 Vanajanselän lahden, Lautavalkaman pohjasta kylän peltain alta.

Jämsä.

5(5). Teräpuolinen katkelma vasarakirveestä, 139 mm ptk, $76\frac{1}{2}$ mm lev, 44 mm pks; kivi hienora-keista lajia, etupinnalla näkyy valinharja. Ase ollut kauniste tekoa; sen muoto kts. Antiqv.Ant. II.s.133 kuvassa merk. N:o . Saatu 1863 Alhon kylästä.

Ylöjärvi.

6 (6). Paksu oikokirves, 150 mm ptk, 54 mm lev, 44+ mm pks; kanta epätasainen, syrjät tasaiset vaan vähemmin hiottut, poikkil. ; muoto näkyy kuvassa merk. n:o 14 Antiqv. Ant. s. 137 . Saatu 14/VII 59 torppari Heikki Iso-Vanhantaniemeltä, josta 6 vuotta sitä ennen oli löytänyt sen pellostansa Liimolan kylästä (Matkakertomuksessaan , Antiqv. Ant. III, sanoo Gottlund tämän aseensa metsästä löytyneeksi.)

Myrskylä.

7.(7). Poikkikirves, epätasaisilla syrjillä ja kannalla, väriltään harmaa, teränlasku ja suu kaarevat, 141 mm ptk, 65 mm lev., 33 mm pks; muoto kuvattu Antiqv. Ant. II.s. 137 n:o 28. Saatu 7/VIII 59 Skomarbölen kylästä.

2218.
Ätsäri.
- 8 (8). Suurellainen varsiosaltaan vaillinaisesti hiottu poikkikirves, 205 mm ptk, 80 mm lev, 28 pks; terän kulmat lohjenneet (kuva n:o 89 Ant. Saml. II.s. 141). Lähettänyt 21/1 1861 Pietarsaaren kauppias Mellberg, joka olisi saanut sen talolliselta Hedman Abraham. Rämälältä Ätsäristä.
- Juva.
- 9.(9). Molemmista päistä katkennut melkein tasa-levyä kirves, jossa ei näy selvää hiomisen jälkiä, 212- mm ptk, $71 \frac{3}{4}$ lev, 35+ mm pks, muot. kuuteloliuskamaa, kuvattu An. Ant. II.s. 141 (n:o 51). Saatu 14/IX 59 talollisen Tobias Schadewitzin leskeltä Maria Remoiselta Ranta-Kalvitsan talosta Kilpoilan kylästä.
- Rautalampi.
- 10.(10). Kourutaltan (?) tekele, kantaanpäin kape-neva, kolmelta puolen hiottu, mustaa kuuteloliuskamaa, 253 mm ptk, $53 \frac{1}{2}$ mm lv. 38 mm pks, kuvattu

2218. An.Ant. II,s.185 (n:o 52). Saatu 25/IX -59 Rautalammin kirkkoherran puustellin alle kuuluvan Valkiataipaleen torpan isännältä Heikki Mäkelältä, joka kertoi 10 vuotta sitä ennen löytäneensä sen "pystössä" vanhaa peltoansa kyntäessään ankaran ukkosenilman jälkeen".
- Rautalampi.
- Myrskylä. 11(11). Iso latuskainen kivi, jonka syrjiä on mykiksi kaaputettu; 248 mm ptk., 80 mm lv., 38 mm pks.; kuvattu An.Ant. II.s.185 (n:o 85). Kirkkoherra J.Granholmin kautta lähettänyt 17/X 1860 talollinen Abraham Johansson Nybondas Skomarbölen kylästä.
- Lappträsk. 12(13.) Katkelma suuresta kehdonanturanmuotoisesta saviliuskamaisesta kuokasta, 125 mm ptk., 55 mm lv., 59 mm korkea; poikkil. katkeamakohdalta . Saatu 10/VIII 59 talolliselta Erik Samulinp.Kaupilta Porlomin kylästä.
- Kuhmoinen. 13(14). Loivateräinen, päällispuolelta hiukan särmäiseksi hiottu tasataltta, 96 mm ptk., 38 1/2 mm lv., 18 mm pks.; kantaa hiukan tasoitettu, kiven väri vihertävän harmaa; kuvattuna on se An.Ant. II.s.145 (n:o 80). Saatu 23/IV-60 Kuhmoisten talonpojilta; kivi oli löydetty Leppäkosken talon metsäpalstalta Päijälän kylästä.
- Artjärvi. 14(15). Pieni kirves, jonka terän suu ja laskut ovat kaarevia; tummaa kuuteloliuskamaa, 99 mm ptk., 45 mm lv., 20 1/2 mm pks.; kanta muodostamaton, poikkil. litistynyt soikio; muoto kts. An.Ant. II.s.145 (n:o 36). Saatu 11/VIII-59 talolliselta
- Luovutettu vaihtoesineenä Artjärven museoon v.1935 (Art. Mus.N:o 506).

2218.
Artjärvi. ta David Gabrielinp. Lassilalta Männistön kyläs-
tä.
- Längelmäki. 15(16). Latuskaisesta ylipäästä vaillinaisesti hiot- (valok.7429.)
tu tasataltta, harmaata saviliuskamaa, 94 mm ptk,
42 mm lv., terän päin supistuva, 16 mm pks.; taka
sivu mykevä, reunoja pyöristetty. Saatu 1866 rust
hollari Esaiiaalta Tunkelon rusthollista.
Eli
- Myrskylä. 16(17). Ohut ja leveä, ylipuolelta vaillinaisesti hi
ottu oikokirves, 81 mm ptk., 59 mm lv., kantaan
päin kapeneva, 15 mm pks. Saatu 13/I -64 talol-
liselta Kaarle Kaarlenp. Husulalta Myrskylän kir-
konkylästä.
- Lappträsk. 17(18). Sievä, pieni tasataltta, vaalean harmaata ki-
vilaatua, 48 mm ptk., 28 mm lv., 14 mm pks.; kan-
ta hiottu, lasku kaareva, varsi kantaan kapeneva,
poikkil. suorakaiteen tapainen. (Kts.kuvaa merk.
n:o 81,s.149 An.Ant.II). Lähettänyt 10/VII-60
Myrskylän pastori Granholm, joka oli sen saanut,
kruununnimism. Finérin kautta, talolliselta Erk-
ki Samulinp. Kampilta 1. Kauppiselta Porlomin ky-
lästä.
- Artjärvi. 18(19). Yläpää kiviaseesta, vaillinaisesti hiottu,
yläpäähän kapeneva, 94 mm ptk., 45 mm lv., 18 mm
pks. Saatu 14/VIII-59 eräältä talolliselta Vil-
likkalan kylästä. Kuvattu An.Ant. II.s.180, merk
n:o 38.
- Reisjärvi. 19(20). Kantaan päin kapeneva tasataltta, 74 mm ptk.,
41 mm lv., 12 1/2 mm pks.; terän lasku lyhyt, syr

2218. jät suorat, särmäiset; kuvattu An.Ant.II.s.145,
 Reisjärvi. merk.59. Saatu 1/X -59 talolliselta Abraham Hai-
 koselta Haikolan kylästä.
- Längelmäki.20(21). Jyrkkäteräinen, vaillinaisesti hiottu tasata- (valok.7429.)
lta, 79 mm ptk.,39 mm lv.,13 mm pks.; kanta
 teräväksi hiottu, useasta paikasta kaaputettu,
 kuvattu An.Ant.II.s.145, merk.n:o 42. Saatu 24/
 VIII -59 Tunkelon rusthollin isännältä Esaias
 Tunkelolta, samalta kuin n:o 15.
- Rautio 1. 21(22). Pieni, kantaan huippeneva mutta paksumeva
 Sievi. tasataltta kuuteloliuskamaa, 72 1/2 mm ptk.,26
 mm lv., 13 1/2 pks., toinen syrjä kourulle hiot-
 tu, läheltä huippua kappale poissa; kuva löytyy
 An.Ant.II.s.149, merk.n:o 61. Saatu 2/X-59 lau-
 tamies Matti Pekanp. Kääsiöltä Sievin kylästä.
- Myrskylä. 22(23). Vaillinaisesti hiottu, kantaan päin kapeneva
 tasataltta, tumman harmaata kiveä, 111 mm ptk.,
 49 mm lv., 15 mm pks., toinen syrjä pitkin pituut-
 taan murtunut; terä uudestaan laskettu; kuvattu
 An.Ant.II.s.145, merk.n:o 29. Saatu 7/VIII -59
 Skomarbölen kylästä.
- Rautalampi.23(24). Vaillinaisesti hiottu, poikkileikkaukseltaan
 ylöspäin kapeneva leveäharjanteinen tasataltta,
 11 1/2 mm ptk., 43 mm lv.,15 mm pks.;kuva An.
 Ant. II.s.145, merk.n:o 58. Saatu 22/IX-59 it-
 sellismies Aatami Tarkiaiselta Närhilän kylästä;
 main. mies sanoi löytäneensä asean metsästä pari
 vuotta sitä ennen.
- Rautio 1. 24(25). Pieni vaillinaisesti hiottu tasataltta, har-
 Sievi.

2218. maata, rakeista kivilajia, 70 mm ptk., 33 mm l.,
Rautio l. Sievi 11 mm pks., terässä kolme tahkopintaa; kuva An.
Ant.II.s.149, merk.n:o 60. Saatu 2/X-59 talolli-
selta Mikko Torvikoskelta Haikolan kylästä.
- Tyrvää. 25(26). Lyhyt, mykeväpintainen tasataltta, vaaleaa
kiveä, 57 mm ptk., 48 mm lv., 16 mm pks.; kuvattu
An.Ant.II.s.149, merk. n:o 78. Saatu 4/I-60 ni-
mism. P.V.Galleenilta, joka oli sen saanut kappal
Grahnilta Roismalan kylästä.
- Lappträsk. 26(27). Pieni terälle levenevä tasataltta, jonka kan-
ta on muodostettu jyrkäksi teräksi; 46 mm ptk.,
40 mm lv., 12 1/2 mm pks.; poikkil. suunnikas
kahdella pyöristetyllä kulmalla; kiven väri har-
maan vihertävää, ruskealla viirulla; kuvattu An.
Ant.II.s.149, merk. n:o 34. Saatu (10?)2/VIII-59
taloll. Juho Antinp.:lta Vilon talosta Porlominin
kylästä.
- Myrskylä. 27(28). Terälle levenevä, jyrkkälaskuinen tasataltta,
säännöllisesti muodostettu, 57 mm ptk., 50 mm lv.,
14 mm pks.; yläpuoli korkeapintainen, poikkil.
tasaepäkäs ; kuvattu An.Ant.II.s.149, merk.
n:o 30. Saatu 7/VIII-59 Skomarbölen kylästä.
- Jämsä. 28(29). Loivalaskuinen kantaan suippeneva taltta, jon-
ka teränsuulla on matala tasapohjainen kouru, 141
mm ptk., 50 1/2 mm l., ^{21 mm. pks.} syrjät hiukan pyöriste-
tyt, takapinnalla heikosti tuntuva olkasyvennys;
poikkil. ; kuv. An.Ant.II.s.153, merk.n:o 46.
Saatu 27/VIII 59 Tarvajärven torpasta itsellisen
vaimolta Eva Stinalta, joka sanoi löytäneensä

2218. sen läheltä Edesnientä Saaristen kylän Hokan torpan pellosta.
- Jämsä.
- Rautalampi. 29(30). Takasivulta tasaiseksi ja syrjiltä särmäiseksi hiottu, etupuolelta vaillinaisesti hiottu, loivalaskuinen taltta, jonka terässä on uurteita ja kaksi hammasta, 95 mm ptk., 37 mm lv., 16 1/2 mm pks.; poikkil. ; kuv. An.Ant. II.s.153, merk. n:o 55. Saatu 26/IX-59 Hytösen torpasta läheltä kirkkoa.
- 30(31). Pitkä, kuuteloliuskamainen kourutaltta, 190 mm ptk., 43 mm lv. terältä, 46 keskeltä, 27 mm pks.; terältä kouru ikäänkuin poikkilaskettu (kouru keskentekoinen?), kannan puolelta varsi lohottu ja kaavittu, poikkil. ; kuvattuna on tämä esine H.J.Holmbergin "Förteckning och afbildningar af finska fornlemningar" (Suomen Tiedeseuran "Bidrag till kännedom" "9 vihko) Pl.III, fig. 12- ja An.Saml. II.s.165, merk. n:o 53. Saatu 25/IX 59 Rautalammin pappilan Kerkko- 1. Sääksjärvi nimisen torpan isännältä Gabr. Korhoselta, joka oli sen saanut Mäkelän torpan isännältä ja käyttänyt sitä partaveitsien hiomiseen.
- 31(32). Molemmista päistä rikkunut, kuuteloliuskamainen kourutaltta, 154 mm ptk., 47 1/2 mm lv., 32 1/2 mm pks., poikkil. puoliympyräinen; kuvattuna An.Ant.II.s.157, merk. n:o 56. Saatu 26/IX-59 räätäli Mikko Vepsalaisen vaimolta Istumäen kylästä (An.Ant.II.s.156 mainitsee Gottlund saaneensa kiven Kiesimäestä Rantasalmelta, joka ilmoitus ei kumminkaan sovi päivämäärään; ktso matkakertomusta).

2218. Kuhmoinen. 32(33). Kourutaltta, tasalevyinen ja lyhytkouruinen, 98 mm ptk., $42\frac{3}{4}$ mm lv., 22 mm pks.; poikkil. , terän suu jyrkästi kaareva; kuvattu An.Ant.II.s. 161, merk. n:o 73. Saatu 22/X 59 pastori Tavaststjernalta, joka sanonut saaneensa sen Nikulan talosta Harmoisten kylästä.
- Juva. 33(34). Teräpuoli katkenneesta mykeväpintaisesta kourutaltasta, 85 mm ptk., 39 mm lv., terältä, kantaan päin kapeneva, 29 mm pks.; poikkil. katkeamiskohdalta , Terä jyrkästi kaareva, syrjissä sahaoksen jälkiä; kuvattu An.Ant.II.s.161, merk. n:o 82. Lähettänyt 20/V -60 pastori Abr. Toppius pitäjän koulumestari Henr. Laitisen kautta, joka oli saanut sen Kaskisten kylän Ranta-Halolan talosta talolliselta Haloselta l. Hakuliselta, joka taas oli löytänyt sen Sulajärven rannalta.
- Jämsä. 34(35). Kuuteloliuskamainen kaksoistaltta (toinen pää kourutalttana, toinen pää rikottu, mutta näyttää kouruiselta); 98 $1/2$ mm ptk., 45 mm lv., 18 mm pks.; poikkil. soikulainen; kuv. An.Ant. II.s.161, merk. n:o 43. Saatu 25/VIII 59 talolliselta Abel Abelinp.:lta Hassin kylästä.
- Lappträsk. 35(36). Pieni, kantaanpäin kapeneva kourutaltta, 81 mm ptk., 33 mm lv., 18 mm pks.; poikkil. ; kuvattu An.Ant.II.s.161, merk. n:o 33. Saatu 10/VIII -59 talolliselta Johan Antinp.:lta Vilon talosta Porlomin kylästä.
- Rautalampi. 36(37). Latuskainen, tavattoman leveä kuuteloliuskamainen kourutaltta, 85 mm ptk., 63 mm lv., terälepäin hiukan kapeneva, 19 $1/2$ mm pks.; terän

2218.

suu särkynyt, poikkil. pyöriökanta; kuvattu An. Ant.II.s.161, merk. n:o 54. Saatu 26/IX -59 Karstalan torpasta Pakarilan kylästä.

Karstula.

37(38). Kantaanpäin kapeneva tavattoman ohut ja leveä teräinen kourutaltta, 140 mm ptk., 65 mm lv., 14 mm pks.; pinnat-suureksi osaksi hiomatta, syrjät hiukan särmäiset; kuv. An.Ant.II.s.165, merk.N:o 90. Saatu 21/I 61 yliopp. Mellbergin kautta hänen isä-vainajalta Pietarsaaren kauppiaalta C.J. Mellbergiltä, joka kirjoitti saaneensa aseensa ta-
lolliselta Matti Eliaanp.:lta Autiovertalalta.

Rautalampi.

38(42). Tikari, mustan vihertävää kivilaatua, varustettu harjalla molemmilla puolilla; toinen kaaputettu; 172 mm ptk., 45 mm lv., 9 1/2 mm pks.; kuvattu An.Ant.II,s.169, merk. n:o 57. Saatu 27/IX 59 Kiesimäen kylän Eerolan l. Koskelolahden talon isännältä Aatami Röntiseltä, joka sanoi löytäneensä sen noin 10 vuotta sitä ennen läheltä kylää eräältä aholta hietamättästä, jossa se oli pystyssä seisonut; esinettä käytetty viikatteen tikuttimeksi.

(valok.V.A.13:21).

Lappträsk.

39(43). Katkelma veitsestä tai tikarista, kiilloskivi liuskaa, jonka toisella puolella on harja, 65 1/2 mm ptk., 40 mm lv., 10 mm pks.; kuvattu An.Ant.II s.169, merk.n:o 32. Saatu 10/VIII Porlomin kylän Vilon talon isännältä Johan Antinp.;lta, samalta, jolta n:rot 20 ja 35.

40(44). Kauniin veitsen t. tikarin terä, jonka kärki päässä on harjanne kummallakin puolen; 103 1/2 mm

2218.
Lappträsk. ptk., 29 1/2 mm lv., 8 mm pks.; kuvattu An.Ant.II.s.169, merk. n:o 31. Saatu 10/VIII -59 Porlomin kylästä talolliselta Kalle Taavetinp. Tuomalalta, jonka poika 2 vuotta ennen oli sen löytänyt hietakuopasta.
- Kuhmoinen. 41(45). Pieni, lyhyellä ruodolla varustettu nuolenkärki, 82 mm ptk., 14 mm lv., 4 mm pks.; kärki ja toinen syrjä kulutetut, poikkil. ; kuv. An.Ant.II.s.169, merk. n:o 50. Saatu 1/IX -59 talolliselta Erkki Erkinp. Lättilältä Ranta-Lättilän kylästä. (valok.V.A. 14:8.)
- Luhanko. 42(50). Kiiltoliuskamainen reikäkivi, melk. ympyräinen, 138-154 mm ristiinsä läpimitaten, 40 mm pks., suille levenevän reiän kapein kohta on n.17 mm laaja; lähettänyt 13/IV-65 Luhangan pastori Olof Nevander.
- Karstula. 43(51). Soikeanlainen, rönsypintainen reikäkivi t. oikeammin nuijakivi, 79 - 110 1/2 ristiinsä läpim., 39 mm pks.; reikä, lävistämällä tehty pääasiallisesti toiselta puolen, suusta n. 35 mm laaja. Lähettänyt (17)21/I-61 Pietarsaaren kauppias C.J. Mellberg-vainaja; hän kirjoitti saaneensa aseensa 23/II-60 talolliselta Johan Jaakonp. Heinolta, joka sanonut löytäneensä sen ojaa kaivaessa kynnärän syvästä. Kuvattuna on esine An.Ant.II.s. 173.
- Tammela. 44(56). Pieni syrjäkappale kuuteloliuskamaisesta a-seesta kenties, 26 mm ptk., 19 mm lv., 17 mm pks. Saatu Järvenpään kylän Jaskan talosta eräältä vanhalta vaimolta.

2218. Alastaro. 45(57). Teräpuoli varsireiän kohdalta katkenneesta pienestä vasarakirveestä, 87 mm ptk., 53 mm lv., terä 38 mm ptk.(=pks.); etupinnalla näkyy valinharjaa, kiven väri härmaan ruskea. Lähettänyt 15/IX -66 rusthollari ja valtiopäivämies Brusila; esineen löytänyt 3 vuotta ennen Sikilän kylän Heikkilän talon isäntä Erland vanhaa niittyä kuokkiessaan ja silloin poikkinaisena.
- Vihti. 46(59). Kantaanpäin hoikkeneva paksu kourutaltta, 138 mm ptk., 42 1/2 mm lv., 31 mm pks.; pieni kanta tasainen, takapinta mykevä ja särmikäs, poikkil. , kouru pitkänlainen, terän suu vino. Löyd. 1865 Solbackan torpan maalta Vanajajärven kartanon alueelta ja saatu 16/X -66 Venäjän karjalaisen Nikifor Mäkushkinin toimesta.
- 47(60). Kaksoistaltta (kouru- ja tasa-), molemmista teristä rikottu, 135 mm ptk., 52 mm lv., 31 mm pks.; poikkil. ; terät laskevat samalta puolelta. Saatu 1/XI -66 (Ven. karj. Otto Mäkushkinin kautta) Pakaisilan kylän Mäki-Lumialan rusthollista, jossa sitä oltiin kauan säilytetty.
- 48(61). Raakatekoinen, ainoastaan terältä hiottu, kookas oikokirves, 176 mm ptk., 74 mm lv., 38 mm pks.; terän laskut monitahkoiset. Saatu 1/XI-66 (Ven. karjal. Otto Mäkushkinin kautta) Vanijojeen kylän Skott-nimisestä rusthollista.
- Orimattila. 49(62). Aivan eheä pieni kantaanpäin kapeneva jyrkkä- ja kaarevalaskuinen tasataltta, vihertävää kivilajia, 54 mm ptk., 39 mm lv., 15 $\frac{3}{4}$ mm pks, terä vi-

2218.
Orimattila. no; poikkil. . Saatu 17/XI-66 yliopp. Carl Löfgrenin kautta, joka oli hankkinut sen Nystén nimiseltä vaimolta Pakkaskylän Perttulan talosta, jossa sitä useita sukupolvia oli säilytetty.
- Pusula. 50(63). Kantaanpäin kapeneva, latteanlainen tasatalta, 112 mm ptk., 59 1/2 mm lv., 19 1/2 mm pks.; syrjät särmäiset, terä aivan rikottu, etusivulla 2 paria pitkinpäin juoksevaa syvää naarmua, lasku kaareva. Saatu Ven. karjal. H.Leontieffin kautta Pusulan kappelista.
- Vihti. 51(64). Varsiosaltaan melk. lieriömäinen kourutalta, vaaleanharmajaa kiveä, 187 mm ptk., 50 mm lv., 41 mm pks.; kouru pyöreä, pitkänlainen, terä rikki; vartalo kapenee molempiin päihin. Saatu 22/II-67 Ven. karjal. Nikifor Mäkushkinilta, joka taas oli saanut sen Merämäen kylän Jaakkolalta. (valok.6529.)
- 52(65). Terälle levenevä, verraten paksu kourutalta vihertävää kiveä, 101 mm ptk., 40 mm lv., 30 mm pks.; terä rikki, poikkil. . Saatu 22/II Nikifor Mäkushkinin kautta Pakasilan kylän Maron rusthollin vuokraajalta.
- Suodenniemi. 53(66). Teräpuoli varsireiän kohdalta katkenneesta leveästä, kirjavakivisestä vasarakirveestä, 95 1/2 mm ptk., 70 mm lv., 50 mm hulpion kohdalta ja 31 mm terältä pks.; valinharja näkyvissä. Lähettänyt 23/I -67 Suodenniemen pastori David Skogman.
- Pyhäjoki. 54(67). Pieni teroitettu liuska vaaleanvehreää kiveä, 36 mm ptk., 25 mm lv., 7 1/2 mm pks. Löytänyt

2218. Pyhäjoki. maanmittari J.A.Juvelius muiden muinaiskalujen joukossa suosta; sama lähettänyt 20/XI-66. Gottlund epäilee koko esinettä; kts. hänen katalogiansa.
- Luopioinen. 55(70). Hyvin leveäteräinen, lyhyt, jyrkkälaskuinen tasataltta, 78 1/2 mm ptk., 65 mm lv., 23mm pks.; syrjät ja kanta hiomattomat, sivut tasaiset. Löyd. Kuohijoen Korkeilan pellosta; saatu 30/III-67 Hauhon rovastilta Fredr. Siréniltä, joka ilmoitti saaneensa sen Sappeen kylästä, taloll. Kust. Hirsalolta.
- 56(71). Kaksoiskourutalтта, kuuteloliuskamasta, leveämpi terä aivan poikki ja kapeampikin rikki; pituus 98 mm, leveys 37-47 mm, paksuus 22 1/2 mm; poikkil. terät laskevat samalta puolelta. Löyd. saman talon maalta kuin edellinenkin ja lähettänyt sama.
- 57(72). Kourutalтта, jonka poikkileikkaus on puoli-pyöriö, kanta hiottu ja terä murtunut, 104 mm ptk., 44 1/2 mm lv., 29 1/2 mm pks.; etupinta yltäyleensä kaapittu, ollut tulessa ja noettunut. Saatu 7/IV -67 valtiopäivämieheltä Taavetti Moussiaiselta Karttulan pitäjältä; hän oli esineen saanut Kovijärven kylästä torppari Taav. Karhuselta, joka 10 vuotta sitä ennen oli sen saanut muutamilta kuljeskelevilta Hämäläisiltä.
- Vihti. 58(74). Pienoinen kirveen tahi nalkin tapainen talтта, jonka terä on uudestaan laskettu molemmilta puolilta, 40 mm ptk., 33 mm lv., 16 mm pks.; kan-

2218. Vihti. ta pyöristetty, poikkil. suunnikas. Saatu 15/VI -67 Otto Mäkushkinin l. Möykkösen kautta eräästä Irjalan kartanon alle kuuluvasta torpasta, jossa se oli pellosta löydetty.
- 59(75). Terälle levenevä, ohut, loivalaskuinen tasataltta, 95 mm ptk., 46 mm lv., 12 1/2 mm pks.; kanta hiottu. Saatu samaan aikaan, saman kautta ja samasta paikasta kuin edellinenkin.
- 60(76). Kourutaltan terä, 45 mm ptk., 43 mm lv., tasaleveä, 16 1/2 mm pks.; kouru matala. Saatu yhdessä edellisten kahden kanssa samasta paikasta.
- Juva. 61(77). Terälle levenevä, kaarevalaskuinen tasataltta, 110 1/2 mm ptk., 67 mm lv., 17 1/2 mm pks., sivut tasaiset, toinen syrjä suora ja sileä, toinen rikottu. Saatu 22/IX Puumalasta yliopp. Niilo Hulkoselta, joka oli saanut Kaislajärven kylän Nopolanpellon talosta, missä se kuuluu eräästä pellosta olevan löydetty.
- Rukajärvi. (Venäjän Karjalassa). 62(78). Kaksois-tasataltta, ruskeahkosta kivilajista, 102 1/2 mm ptk., 35-44 mm lv., 21 mm pks.; molempien terien laskut kaarevat ja laskevat vastakkaisilta sivuilta, poikkil. . Saatu 16/X -67 Nikefor Mäkushkinilta; kiviesine ennen kuulunut taloll. Ivan Dementin:lle Aunuksen kuvernementin Rukajärven pitäjän Luvajärven kylässä.
- Huittinen. 63(79). Matalakouruinen kourutaltta, kuuteloliuskamaa, 123 mm ptk., 47 mm lv., 23 mm pks.; kanta hiottu ohueksi, poikkil. ; etupuoli mykevämpi. Saatu yliopp. Lydénin kautta 16/XI-67 kauppias Idmanilta Huittisista.

2218. Huitinen. 64(80). Kaunis, ehjä vasarakirves hienosti kirjavaa kivilaatua, 191 mm ptk., 69 mm lv., 44 mm hulpion kohdalta pks.; muoto , poikkil. varsireiän kohdalta , valinharja näkyvissä. Saatu 15/XI-67 samalta kuin edellinenkin.

*Läh. Osalan yk-
opiston hoito-
elumiin.*

Pusula. 65(81). Varsireiän kohdalta katkenneen vasarakirveen teräpuoli, harmajaa kiveä, ilman valinharjaa, 113 mm ptk., 64 1/2 mm lv., 38 mm terän kulmain väli; reiän hulpion kohdalta 41 pks. Saatu 23/XI-67 Ven. karjal. Harlempi Tarassoffin kautta Alitalon rusthollista, jossa se muutama (vuosi) sitä ennen oli pellosta löydetty.

66(82). Pienoinen, eheä, huolellisesti hiottu ja kannasta kaarevaksi tasoitettu kuuteloliuskamainen kirveentapainen talтта, 45 1/2 mm ptk., 33 mm lv., terältä kantaanpäin kapeneva, 12 mm pks.; poikkil. suorakaide mykevillä sivuilla. Saatu 23/XI Tarassoffin kautta Hirviön kylästä, torppari Aleniukselta.

67(83). Kannasta teroitettu terälle levenevä, kaarevalaskuinen tasatalтта, 76 mm ptk., 40 mm lv., 13 mm pks. Saatu 23/XI-67 saman Tarassoffin kautta Mäkikylän kylästä Uudentalon rusthollista, jonka maalta se sanottiin löydetyksi, metsästä kuusen alta.

68(86). Teräpuolinen katkelma tasaleveästä oiko- t. poikkikirveestä, 80 mm ptk., 52 1/2 mm lv., 26 mm pks.; poikkil. suunnikas, jonka toinen syrjä on pyöristetty, sivut vaillinaisesti hiottu. Saatu

2218.

Pusula.

23/XI -67 mainitun Tarassoffin kautta Koisjärven kylän Veskalan rusthollista, missä se oli metsästä löydetty.

Pyhäjärvi.

(Uudellamaalla)

69(87). Tasataltta kuuteloliuskamasta, kantaan hoikkeneva, 129 mm ptk., 56 mm lv., 19 1/2 mm pks.; syrjät ovat kaksitahkoiset. Saatu Tarassoffilta, joka oli sen saanut eläkemies Fredr. Wiikiltä Järvenpään kylästä. 23/XI-67.

Vihti.

70(88). Paksu, jyrkkäteräinen, ohkaisemmalta syrjältä vaillinaisesti hiottu tasataltta vaaleaa kiiveä, 93 mm ptk., 48 1/2 mm lv., 23 mm pks.; saatu 23/XI -67 Tarassoffin kautta Virkkolan kartanosta, jossa voudin poika oli sen pellostä löytänyt.

(valok.6527-28.)

71(89). Terästä ja kannan puolelta rikottu poikkikirves(?), 128 mm ptk., 62 mm lv., jotenkin tasaleveä, 32 mm pks.; poikkil. . Saatu 23/XI -67 Tarassoffilta, joka oli sen saanut Taipaleen kylästä Kolarin talosta.

72(90). Pienenlainen, kantaanpäin hoikkeneva tasataltta, 87 mm ptk., 36 mm lv., 15 mm pks.; poikkil. , varsiosa osittain vaillinaisesti hiottu. Saatu 23/XI -67 samalta Tarassoffilta; hän oli sen saanut Merramäen kylän Jaakkolan talosta.

73(92). Lyhyt, mutta leveä, jyrkkä-~~aja~~ sileälaskuinen, toiselta pinnalta hiukan mykevä tasataltta, samaa tyyppiä kuin edellä n:o 25, 89 2/3 mm ptk., 62 1/2 mm lv., kantaanpäin kapeneva, 25 mm pks.; poikkil. , muoto . Saatu 26/XI-67 Venäjän karjalaisen Otto Mäkushkinin kautta Merramäen kylän Jaakkolasta, jossa se edellisenä keväänä oli löydetty ojan pohjasta.

2218. (Vihti). 74(93). Pienoinen terälle levenevä, kannasta tasoitettu, ohut tasataltta, 46 mm ptk., 36 mm lv., 10 mm pks.; kiven laatu kuuteloliuskama; suora teränsuu murtunut. Saatu 26/XI-67 Otto Mäkushkinilta, joka ei enään muistanut, mistä hän oli sen saanut. (Kuitenkin Uudenmaanläänistä, luult. Vihdistä).
- Vihti. 75(94). Poikkileikkaukseltaan melk. suorakaiteenmuotoinen, tasalevyinen kourutalтта, tasoitetulla kannalla ja matalalla kourulla, 111 mm ptk., 44 mm lv., 26 mm pks.; terää rikottu, kiven pinta rönstyinen. Saatu 26/XI 67 O.Mäkushkinin kautta Ahmon kylän Anttilan talosta, "jossa se alkujaan oli löydetty erään muinoin hävitetyn tuparakenuksen multapenkistä ja sitten, vähintään 200 vuotta suvussa säilytetty".
- Espoo. 76(95). Vaillinaisesti hiottu, kantaanpäin kapeneva tasataltta, kaunista harmaata kiveä, 103 mm ptk., 53 mm lv., 23 mm pks. Saatu seppä Jakob Johan Sundströmin kautta torppari Fredr. Hellmanilta Bolaskogin kylästä; main. torppari oli sen löytänyt 5 vuotta sitä ennen Oitanforsista(?), jossa se vuorta lohottaessa tavattiin kallion raosta.
- Vihti. 77(96). Melkein tasaleveä oikokirves, skandinavilais ta muotoa, vaikka suhteellisesti lyhyt, 75 mm ptk., 49 mm lv., 24 mm pks., kanta hiottu. Saatu 7/1 -68 renkipojalta Konst. Henelliltä, joka oli sen saanut isältänsä, eläkemies Niilo Hiltä Palajärven kylästä; viimeainittu oli sitä pitemän aikaa säilyttänyt.
- Luopioinen. 78(97). Vaillinaisesti hiottu, tavattoman jyrkkälas-

2218.
Luopioinen. kuinen tasataltta, vaaleaa kiveä, 58 mm ptk., 41 1/2 mm lv., 18 mm pks. Saatu 4/II 68 rovasti Fredr. Siréniltä Hauholta.
- 79(98). Tasataltta, kaarevateräinen ja-laskuinen, kantaanpäin kapeneva, vaillinaisesti hiottu ja muutenkin pahoin kaavittu ja kuoputettu, 57 mm ptk., 41 mm lv., 16 mm pks. Saatu 11/2 68 kontrah tirovasti Fr. Siréniltä. N:ot 78 ja 79 löyd. Karvialan kylän Koiviston talon pellosta ja lahj. talollinen Heikki Koivisto.
- 80(99). Tasaleveä ja lattea, terältä katkennut tasataltta, 57 mm ptk., 48 mm lv., 15 mm pks. Saatu 11/2 68 kontrahtirovasti Fr. Siréniltä.
- 81(100). Nuijakivi, reikä molemmille puolille laajeneva, pinta rönkyinen, 82 1/2 - 89 mm ristiinsä läpim., 45-53 mm pks. Saapunut 11/2 68 Hauhon rovastin Sirénin kautta lahjana Luopioisten Karvialan kylästä talolliselta Heikki Koivistolta; löyd. useita vuosia sitä ennen Kukkianjärven Sälonsaarelta.
- Hauho. 82(101). Veitsenkatkelma, ohut, ja epäselvästi hiottu, 53 1/2 mm ptk., 10-24 mm lv., 4 mm pks. Saatu 11/2-68 rov. Siréniltä.
- Espoo. 83(102). Tavattoman paksuvartaloisen kourutaltan jäännös (terän suupuoli ja suuri osa toista syrjää poissa), 95 mm ptk., 44 mm lv., 32 1/2 mm pks.; kouru ollut matala, takapinta on särmäinen, poikkil. . Saatu 5/III-68 (seppä Jak. Joh. Sundström'in kautta) torppari Gröndalilta Vilskin kylästä.

2218. Kiteen p. 84(104). Kaksoistasataltta, toinen terä leveämpi ja yhdeltä puolen laskettu, toinen kapeampi ja molemmiin puolin laskettu; pit. 166 1/2 mm, leveys (terältä) 40 mm, pks. 21 1/2 mm; varsi vaillinaisesti hiottu ja poikkinainen, liimattu yhteen. Löytänyt v.1867 Päätyskylästä pellostä lukkari Mansnerus; saatu 28/IV-68 yliopp. Uno Theliniltä Kiteeltä.
- Pyhäjärvi. 85(105). Terälle levenevä kaarevalaskuinen ohut tasataltta, 68 mm ptk., 47 1/2 mm lv., 15 mm pks.; poikkil. melk. suunnikas, varsi kaaputettu. Saatu 22/V-68 (Ven. karjal. Harlempi Leontjeff Tarassoffin kautta) leski Henrika Ahlgrenilta Högforsin tehtaalta, jossa se kuuluu löydetyn kuusen juurelta metsästä.
- 86(106). Kannan puolelta rikkunut ja syrjistä kaavittu oikokirves, 86 mm ptk., 44 mm lv., 23 mm pks. Poikkileikkaus suorakaide, jonka syrjät ovat myrkyiksi kaaputetut. Saatu 22/V (edell. main. Tarassoffin kautta) mylläri Fredr. Kaukelinilta, joka kuuluu löytäneen sen myllynä navasta Högforsin tehtaalla, luultavasti jonkin taikauskoisen unohtamana.
- Nummi. 87(107). Terästä särkynyt kourutaltta, puolipyöreällä poikkileikkauksella, 106 1/2 mm ptk., 34 mm lv., kantaanpäin kapeneva, 22 mm pks., Saatu 22/V-68 Tarassoffin kautta Salon kylän Nymanin torpasta, jossa se oli pellostä löydetty.
- Vihti. 88(109). Rikkunut, säännöllinen ja suoralaskuinen

2218. Vihti. tasataltta, 69 mm ptk., 44 mm lv., 16 mm pks.; poikkil. suorakaide. Saatu 22/V Tarassoffin kautta vouti Salinilta Suontaan kylän Ylötalon kartanosta, jossa se oli pellosta löydetty.
- Pusula. 89(110). Huonosti ja vaillinaisesti seпитetty keskeltä pulleva oikokirves, 133 mm ptk., 60 mm lv., keskeltä, sekä terälle että kantaanpäin vähän kaventuva, 37 mm pks., poikkil. soikio. Saatu 22/V-68 Tarassoffin kautta eräästä torpasta Suomelan kylästä, jossa se oli pellosta löydetty.
- 90(111). Kirves, jonka kantapuoli poissa ja terä murtunut, 116 mm ptk., 51 mm lv, tasaleveä, 30 mm pks.; poikkil. , toinen sivu tasaisempi, toinen mykevämpi. Saatu 2/VI 68 Ven.karjal. Petter Alipioffilta, joka oli sen saanut Seppälän kylästä ja Laurin talosta.
- Tammela. 91(112). Iso, vaillinaisesti seпитetty kuuteloliuskamainen tasataltta, jonka teränsuu ja laskut ovat hyvin mykevät, 158 1/2 mm ptk., 53 3/4 mm lv., tasaleveä, 29 mm pks. Saatu 2/VI 68 Ven.karjal. Simon Mäkushkinin kautta talonisännältä Matilta Pekolan talosta Linikkalan kylää, jossa se oli pellosta löydetty.
- Nummi. 92(114). Vaillinaisesti seпитetty ja terästä katkenut kourutaltta, 91 mm ptk., 45 1/2 mm lv., kantaanpäin kaventuva, 27 mm pks.; poikkil. lähempänä terää . Saatu 23/VI-68 Ven. karjal. Otto Mäkushkinilta, joka (toverinsa Petter Alipioffin kautta) oli saanut sen eräältä myllärltä Oitilan kylästä.

2218. Vihti. 93(115). Vaillinaisesti hiottu perin matalakouruinen kourutaltta, 104 mm ptk., 32 mm lv., kantaanpäin kapeneva, 21 mm pks. Saatu 23/VI-68 Otto Mäkushkinilta, joka oli sen saanut eräästä Vaskijärven kylään kuuluvasta torpasta.

Viipurin pit 94(117). Varsireiällä varustettu kirves, osittain vaillinaisesti hiottu, 135 mm ptk., 57 mm lv., 46 mm pks.; poikkil. , muoto ; reikä kiertämällä tehty. Saatu 2/VII-68 maisteri Gust. Ferdin. Grönbergiltä, joka oli saanut sen Autio-Korpelan talosta.

95(118). Pieni, jokseenkin suoralaskuinen, kannasta pyöristetty tasataltta vaaleanharmaan rusahtavaa saviliuskamaa, 62 1/2 mm ptk., 34 1/2 mm lv., tasaleveä, 18 1/2 mm pks.; saatu 2/VII-68 maisteri G.F. Grönbergiltä; löytänyt 1867 kivimies Parkkonen kaivaessaan tallin perustusta Autio-Korpelan talossa.

96(119). Pienoinen kourutaltta, vaaleanharmaata kiiveä, 45 mm ptk., 25 mm lv., kantaan kapeneva, 16 mm pks.; poikkil. neliö. Saatu 2/VII-68 maisteri G.F. Grönbergin kautta Autio-Korpelan talosta.

Muola. 97(138). Oikokirves dioritista, toiselta puolen tummempi, toiselta vaaleampi, kaarevalta terällä; 132 1/2 mm ptk., 57 mm lv., 28 1/2 mm pks.; kantaa hiomalla tasoitettu, poikkil. . Saatu 11/I-69 valtiopäivämies Johan Poutiaiselta, joka oli saanut sen Ville Hotakalta Kaukialan kylästä.

98(139). Pieni terälle levenevä, varsiosalta osittain

2218.

Muola.

särmäiseksi, osittain vaillinaisesti hiottu oiko-
kirves, 84 mm ptk., 40 mm terältä lv., 23 mm pks.;
terä vino. Saatu (11/I 69?) valtiopäivämies Johan
Poutiaiselta Muolasta.

99(140). Suoralaskuinen tasataltta, viistoon kulute-
tulla terällä, 74 mm ptk., 42 mm lv., kantaanpäin
hiukan kapeneva; 19 mm pks., poikkil. suorakaide,
jonka syrjät ovat pyöristetyt, kantaa pyöristetty.
Saatu 11/I-69 valtiopäivämies J. Poutiaiselta, jo-
ka oli saanut sen ruotueukolta Maria Riikoselta
Harvaan kylästä, esinettä main. eukko käyttänyt
kaikenlaiseen taikaukseen yhdessä sian kärsän ja
kahden suden kulkkutorven kanssa.

100(141). Kaksoistaltta (kouru- ja tasataltta), 101
mm ptk., 35 mm lv., terälle ainoastaan hiukan kape-
neva, 20 mm pks.; kouru matala, tasataltan terä
kaareva, selkäpinta mykevänlainen; molemmat terät
laskevat tasaiselta puolelta. Saatu 11/I-69 J.
Poutiaiselta; hän sen saanut torppari Tapani Kau-
kiselta Kaukilan kylästä.

101(143). Pienoinen värttänänpyörä, ruskeanharmaata
kiveä, 38-39 mm ristiinsä laaja, 17 1/2 mm pks.,
hyvin n.s. Imatrankivien muotoinen; varsireikä
hiukan toisella puolella. Saatu 11/I-69 J. Pouti-
aiselta Muolaasta.

Pyhäjärvi.

102(180). Kaksoistaltta (tasa- ja kourutaltta), vihe-
riää kiveä, 111 mm ptk., kouruterä 31, tasaterä
46 leveä, 21 1/2 mm pks.; poikkil. suorakaide, ta-
sataltta suoralaskuinen, kourutaltan terä kulmi-

2218.
Pyhäjärvi.

kas ja rikkunut; terät laskevat samalta puolel-
ta. Lähettänyt 7/XII-69 (yliopp. J.R.Laethinin
kautta) Pyhäjärven rovasti Magnus Zitting, joka
lukkari Lönnrothin kautta oli saanut lautamies
Mikko Kansalaiselta, joka taas 25 vuotta sitä en-
nen oli löytänyt sen Konnitsan joesta Konnitsan
kylästä.

103(181). Kapeaharjanteinen tasataltta, likaisen vi-
hertävä, 121 mm ptk., 33 mm lv, tasaleveä, 31 1/2
mm pks.; poikkil. , kantaa hiomalla tasoitet-
tu, alapinta kaareva, terän lasku suora. Saatu
talolliselta Oroselta lukkari Lönnrothin kautta.

104(182). Kaarevalaskuinen, kantaan melkein teräväk-
si suippeneva tasataltta sunnikkaisella poikki
leikkauksella, 88 mm ptk., 29 mm lv., 20 mm pks.;
toisessa hiomattomassa syrjässä sahauksen jälkeä.
Saatu talolliselta Juhana Juhana. Kuroselta Kon-
nitsan kylästä.

105(183). Lattea, terälle levenevä, loivalaskuinen
tasataltta, saviliuskamaa, 61 mm ptk., 47 1/2 mm
lv. terältä, 13 mm pks.; kanta näyttää olleen te-
roitettu. Saatu samasta paikasta ja samalta kuin
edellinenkin.

106(184). Samantapainen, mutta teränsuulle kapeneva
tasataltta, väriltään likaisen viheriä, 62 mm
ptk., 41 mm lv, 14 mm pks.; terä vino. Saatu
Konnitsan kylästä, taloll. Olli Ihalaiselta.

107(185). Pienoinen kantaan kapeneva kaarevalaskui-

2218.
Pyhäjärvi.

nen kirveentapainen taltta, Karjalassa yleistä muotoa, 42 1/2 mm ptk., 36 mm lv., 13 1/2 mm pks.; väri vihertävä. Saatu Yläjärven kylästä taloll. Juhana Juhananp. Hiireltä.

108(186). Samanmuotoinen, vaikka pienempi ja kannasta (valok.V.A. hiottu tasataltta, 32 mm ptk., 26 mm lv., 8 1/2 mm pks.; väri vaalean viheriä, pilkullinen. Saatu Konnitsan kylästä lautamies Mikko Kansalaiselta. 7:8.)

109(187). Kaksoistasataltta, vaaleanviheriää pilkullista kiveä (saviliuskamaa) suunnikkaisella poikileikkauksella, ainoastaan 38 1/2 mm ptk., 20 mm lv., 7 1/2 mm pks.; terät laskevat samalta puolelta. Saatu lautamies Mikko Kansalaiselta Konnitsan kylästä, jossa se oli löydetty kyntäessä erästä kaskea kylän ulkopalstalla noin vv.1840-45.

110(188). Pienoinen, matalakouruinen kourutaltta, ruskeaa kiveä, 41 1/2 mm ptk., 23 mm lv., 13 mm pks.; etupuoli särmäinen; ylipää vinoon lohjennut. Saatu Yläjärven kylästä taloll. Petter Vanhaselta, joka noin vv.1820-40 vaiheilla oli saanut sen äiti-vainaaltaan; löydetty on kivi Pyhäjärven järven Kivensalmen saaresta.

111(189). Hyvin lyhyt teränsuupuoli tasataltasta, saviliuskamaa; terän pituus 19 mm, **leveys** (pts) 50, pks. 13 1/2 mm; saatu Konnitsan kylästä Olli Ihalaiselta. - N:ot 103-111 samoinkuin n:o 102:kin lähettänyt 7/XII-69 Pyhäjärven rovasti Magn. Zitting (yliopp. J.R. Laethenin kautta); koonnut on nämät esineet lukkari Lönnroth.

2218. 112(164). Terälle levenevä, kannan puolelta osaksi
Kymi. hiomaton kuuteloliuskamainen tasataltta, 57 mm
ptk., 38 mm lv., 12 1/2 mm pks.; terän suu on suo-
ra. Saatu 5/VI-69 Kuutsalon saarelta sukeltaja
David Lindqvistiltä, joka oli saanut sen Ylinum-
men kylästä taloll. Juhana Piiparilta, jonka appi-
taasen oli löytänyt sen maasta Kuutsalon saaresta.
- Mäntyharju. 113(128). Omituinen, varsireiällä varustettu, kaksi- (valok.5348,
5350.)
teräinen kirves, mustan ja valkoisen laikkuista
kiveä, 117 mm ptk., 40 mm lv., 25 ja 30 mm terien
kasain välit; muoto on kuvattu viereen;
syrjissä on syvennykset ja terissä ulos
pään pistävät kasat. Lähettänyt 31/VIII
68 Mikkelin pormestari Julius Nygren, joka oli
saanut sen Pertunmaan kylästä talosta n:o 3 isän-
mältä valtiopäivämies, lautamies A. Ahvenaiselta.
- 114(129). Nuijakivi, melk. pyöreä, 95-106 mm ristiin-
sä läpimitaten, 50 mm pks.; reikä molemmille puo-
lille laajeneva. Saatu 31/VIII-68 Mikkelin pormes-
tari J. Nygrenin kautta samasta paikasta jaisamal-
ta kuin edellinenkin.
- Mikkeli. 115(133) Terälle levenevä tasataltta, poikkileikkauksella/
raitaista kuu-
teloliuskamaa, 67 mm ptk., 45 mm lv., 14 mm pks.
Saatu 12/IX-68 herrastuomari ja valtiopäivämies
Juh. Hartoselta; lähett. taloll. Antti Antinp.
Loutikainen.
- Kangasniemi 116(171). Värttinänpyörä, säännöllinen ja pyöreä, 46
mm ristiinsä läpim., 18 mm pks.; poikkil.
Saatu 28/X-69 talon pojalta Otto Kuituselta Ist-

2218.
Kangasniemi. rualan kylästä, jossa taloll. Matti Kuitusen ve-
li 50 vuoden ajat oli sitä kirstussa säilytellyt;
kiveä luultu keträvarteen 1. värttinään kuuluvak-
si.
- Juva. 117(130). Suoralaskuinen tasataltta, vaillinaisesti
hiottu, kuuteloliuskamaa, terä rikottu, uudestaan,
hiottu, 72 1/2 mm ptk., 37 mm lv., 20 1/2 mm pks.,
poikkil. . Saatu 31/VIII-68 herra Tuomas Ro-
palta, joka oli saanut sen taloll. Schadewitzilta
Sekurilan talosta.
- Orimattila. 118(167). Jäännös poikkileikkaukseltaan -muotoi-
sesta kourutaltasta, 79 1/2 mm ptk., 43 mm lv.,
31 pks. Saatu 5/VIII-69 luutnantti Malmfrid
Stjervallilta, joka oli saanut sen eräältä maan-
mieheltä Käkelän kylästä.
- Hausjärvi. 119(136). Toinen puolisko halki menneestä tasataltas-
ta, 126 mm ptk., 30 1/2 mm lv., 23 1/2 mm pks.; te-
rien laskut olleet suorat, poikkil. nähtävästi
suunnikkainen. Saatu 5/X -68 Kellokosken ruukin
alle kuuluvan Lepänojan torpan viljelijältä Kus-
taa Hedmanilta.
- Tammela. 120(154). Vaillinaisesti seпитetty kourutaltta, yli-
päästä taittunut, toinen syrjä lohkeamilla; 108,5
mm ptk., 41 mm lv., 29 mm pks. Saatu 16/II -69
Ven. karjal. Simon Mäkushkinin kautta Kuhalan ky-
län Tölön talon isännältä Juhana Tölöltä.
- 121(177). Terälle levenevä, kannasta ohennettu, roso-
pintainen tasataltta t. pienoinen oikokirveen ta

2218.
Tammela.

paan teroitettu taltta, 65 mm ptk., 34 mm lv., 15 mm pks.; terästä kulma poissa; kanta terävä. Saatu 4/XI -69 Simon Mäkushkinin toimesta Kaukijärven kylästä taloll. Henrik Norringilta.

122(178). Kärkipuoli kaksiteräisen veitsen t. tikarin terästä, kaunis, tummanpunaista jäspiskiveä(?), 67 mm ptk., 32 mm lv., kärkeen tasaisesti suippeneva, 9 2/3 mm pks.; harjava kummaltakin puolelta. Saatu 4/XI -69 Simon Mäkushkinin toimesta Vaulamin kylän Nunttilan talosta, jossa talon poika Juhana oli sen joen rannalta löytänyt, mutta sitten rikkonut sen kahtia.

123(190). Terälle kaventuva, molemmista päistä rikottu oikokirves, 148 mm ptk., 62 1/2 mm lv., 29 mm pks.; poikkil. suorakaide. Saatu 17/XII -69 Kylin kylän Silvan talosta (Simon Mäkushkinin kautta) kirjanpitäjältä Grönholmilta, joka poikana ollessaan oli löytänyt sen Pyhäjärven järvestä.

Pirkkala.

124(151). Kourutaltta, vaillinaisesti hiotulla tasaleveällä varsiosalla, 78 1/2 mm ptk., 31 1/2 mm lv., 20 mm pks.; poikkil. . Saatu 21/I-69 (maitteri Frithiof Svahnin kautta) Pirkkalan rovastin, Walleniuksen, rouvalta; hän kuuluu saaneen sen veljeltään tohtori Lundahlilta, joka mainitaan joko löytäneen tahi saaneen sen Pyhäjärven rannalta.

125(152). Latuskainen kaksoistaltta(kouru- ja tasa-), terät kumminkin hyvin epäselviksi kulutetut, 98 mm ptk., 51 mm lv., 15 mm pks. Saatu 21/I -69 maist.

2218.
Pirkkala. Frith. Svahnin kautta samalta kuin edellinenkin; tämäkin kotoisin Pyhäjärven rannalta, josta toht. Lundahl sen tuonut.
- 126(153). Varsireiän kohdalta katkenneen vasarakirveen teräpuoli, jossa molemmin puolin näkyy valinharja, 96 1/2 mm ptk., 63 1/2 mm lv., 41 mm pks. hulpion kohdalta. Haljennut ja yhteen liittämättä. Saatu 21/I-69 samalla tavoin ja samalta kuin edellisekin 2.
- Ylöjärvi. 127(134). Varsireiällä, valinharjalla ja hulpiolla varustettu, mutta tavallista huonommin ja epäsäännöllisesti seipitetty vasarakirves, 148 mm ptk., 75 mm lv., 48 mm pks.; muoto . Saatu maist. Joh. Frith. Svahnin kautta 16/IX-68 Mahlbackan torpasta.
- (Luopioinen). 128(131). Terälle levenevä, suurimmaksi osaksi hiomaton, molemmilta puolilta hyvin jyrkkään laskettu taltta, 56 1/2 mm ptk., 44 mm lv., 20 mm pks. Saatu 31/VIII-68 (herra Ropan kautta) yliopp. Walleniukselta, joka oli saanut sen veljeltään Luopioisten apulaispapilta.
- (Luopioinen). 129(132). Säretty ja kaapittu jäännös jostakin kuute-loliuskamaisesta taltasta, 66 mm ptk., 32 mm lv., 15 mm pks. Saatu saman kautta samalta yliopp. Walleniukselta; hän saanut tämänkin veljeltään Luopioisista.
- (Jousa). 130(170). Vaillinaisesti hiottu kourutaltta, 92 mm ptk., 44 mm lv., 19 mm pks.; kouru lyhyt, terän

2218. suu sisään eli ylöspäin kaareva. Saatu 28/X -69
(Jousa). Kangasniemeltä talon pojalta Otto Kuituselta, joka taas oli saanut sen Jousan Pärnämäen kylästä sepä Adam Sandgrenilta.
- Jousa. 131(172). Värttinän pyörä, kiiltoliuskamaa, latuskainen, pinnat epätasaiset, 61-64 mm ristiinsä läpimitaten, 11 mm pks. Saatu 28/X-69 taloll. Kust. Liukkoselta Ruhalahden kylästä, jossa se 3 vuotta ennen oli pellosta löydetty.
- Rautalampi. 132(198). Rumasti seipitetty teräase, ikäänkuin tuuran halkio, 162 mm ptk., 36 mm lv., 35 pks.; muoto Saatu 11/IX -71 Rautalammin rovastin Adolf Reinh. Langin kautta ja ollut ennen taloll. Heinosella Rautalammin kirkonkylän talossa n:o 5 sekä kuuluu löydetyn pohj. Konneveden tannalta.
- Pihtipudas. 133(194). Kaksoistasatalta kulmikkaisilla laskuilla ja suorakaiteen muot. poikkileikkauksella, 98 mm ptk., 37 mm lv., 17 1/2 mm pks.; terät laskevat samalta puolelta. Saatu 28/V -70 taloll. Johan Hytöseltä Kirkonkylän Alakylän Ilvisjoen talosta, jossa eläkemiehen tytär Sofia Paananen oli sen leikatessa löytänyt pellosta 3 vuotta sitä ennen.
- Porvoon pit. 134(192). Vaillinaisesti hiottu kourutal, lyhyellä kourulla, 68 1/2 mm ptk., 41 mm lv., kannasta, terälle hiukkasen kaventuva, 20 mm pks. Saatu 12/IV -70 Kadran talosta Viktor Johanssonilta, joka 2 vuotta sitä ennen löysi sen samantalon alle kuulualta Korsön saarelta.
- (Lohja.). 135(162). Kourutal, puolipyöreällä poikkileikkauksella, 111 mm ptk., 40 mm lv., 23 3/4 mm pks.; väri

2218.
Lohja. ruskeahko. Saatu 3/V -69 Ven. karjal. Leontieff Tarassoffin ja muurari Kreanderin kautta ja toimesta jälkimmäisen langolta, eräältä talolliselta Wirkkalan sahan läheltä Lohjalta.
- 136(195). Oikokirveen teräpuoli, ruskeahkoa kiveä, 70 mm ptk., 53 mm lv., 24 1/2 mm pks.; sivut myyvät, syrjät suorat. Saatu 23/III -71 Ven. karjal. Tarassoffin toimesta Mäkikylän kylästä renki Fredr. Granlundilta, joka sanoi kesällä 1870 löytäneensä sen valtamaantien varresta.
- Nurmijärvi. 137(127). Pitkälaskuinen, kantaan kaventuva, toiselta sivulta vaillinaisesti hiottu tasataltta, 85 mm ptk., 34 mm lv., 21 1/2 mm pks.; poikkil. . Saatu 7/VIII -68 Ven. karjal. Nikifor Mäkushkinin ja Aleksej Suttjeffin toimesta taloll. Joh. Meléniltä Leppämäen kylästä. Kivi olisi muka löydetty 15/V 1818 erään aitan luota, jonka seinän läpi se olisi tullut(!!).
- Vihti. 138(148). Lyhyt ja matalakouruinen kaareva- ja vinoteräinen kourutalтта, 89 1/2 mm ptk., 38 1/2 mm lv., 20 mm pks.; kannan puoli vaillin. hiottu ja katkennut. Saatu 21/I-69 Tarassoffin kautta eräältä torpparilta Pakasilan kylästä, jossa se oli löydetty Hiirenjärven rannalta.
- 139(149). Keskeltä katkennut, vaillinaisesti sepitetty tasataltta, päältä tummemman, alta vaaleamman värinen, 66 mm ptk., 59 mm lv., 24 mm pks.; takapuoli ihan tasainen. Saatu Tarassoffin kautta Olkkalan kartanon alle kuuluvan Partaan torpan isännältä.

2218. Vihti. 140(176). Säännöllisen muotoinen, harmaan ruskea poikkikirves t. suuri tasataltta, 100 1/2 mm ptk., 54 1/2 mm lv., 27 1/2 mm pks.; poikkil. suorakaide, terän lasku suora. Saatu 4/XI -69 Ven. karjal. Simon Mäkushkinin kautta Vanijojeen kylän Joensuun torpasta, jossa sitä jo pitemmän aikaa oli säilytetty.
- Nummi. 141(135). Varsireiällä varustettu kaksipuoleinen lyömäase tasaisilla pinnoilla, kuutelo-liuskamaa, 165 mm ptk., 49 mm lv., 36 mm pks.; muoto ; varsireiän kohdalta taittunut ja liimattu kokoon. Saatu 19/IX -68 Ven karjal. Otto Mäkushkinin toimesta torppari Jaakko Heliniltä Weltolan kylästä Markkulan talosta, jossa sitä oltiin monta sukupolvea säilytetty, vaan sittemmin rikottu. (valok.4670.)
- 142(137). Kourutaltta, poikkil puolipyöreä, kouru lyhyt, terän muoto kaareva, kannasta soukka, 103 mm ptk., 34 1/2 mm lv., 22 mm pks., joka sivulta kaaputettu. Saatu 17/XII -68 Tarassoffin toimesta eräältä loismieheltä Nummen Ojalan kylästä.
- 143(150). Teräpuolelta lohjennut, kantaan soukkeneva oikokirves, harmaata rautasuonien viiruttamaa kiiveä, 140 1/2 mm ptk., 55 mm lv., 41 mm pks.; poikkil. . Saatu 21/I 69 Tarassoffin toimesta eräältä loismieheltä Oinalan kylästä Nummen pitäjästä.
- 144(155). Rosopintainen terästä vähän vaillinainen kourutaltta, 116 1/2 mm ptk., 53 1/2 mm lv., terälle soukkeneva, 31 mm pks.; poikkil. suorakaide pyöristetyillä kulmilla, kouru toiselta syrjäl

2218. Nummi. tä kulmikas; 3/3 saatu 1/III Tarassoffin kautta; löytänyt kersantti F.A. Holm Heimolan kylästä.
- 145(163). Kuuteloliuskamainen särmäiseksi hiottu kourutalтта, jonka lyhyt kouru laskee kapeammalta sivulta, 138 mm ptk., 36 mm lv., 24 mm pks. Saatu 29/V -69 Tarassoffin toimesta muonatorpparilta Johan Niemikeipältä Retulahden kylästä Nummen pitäjää.
- Pusula. 146(161). Kourutalтта, kuuteloliuskamaa, kouru pieni ja terä rikkeissä, 74 mm ptk., 29 mm lv., tasaleveä, 22 mm pks., takasivu särmäinen, poikkil. korkea puolipyöriö. Saatu 14/IV 69 Tarassoffilta, joka sen vähää ennen oli huutanut suutari Kreanderin huutokaupasta Pusulan Korsjärven kylästä.
- Vuokkiniemi. 147(124). Vaillinaisesti hiottu kirves, tuuran terän tapaan hiotulla jyrkkälaskuisella terällä, 121 mm ptk., 48 mm lv., 35 mm pks.; poikkil. , kannan puolella hiottu syvennys. Saatu 16/VII -68 Ven. karjal. Nikifor Mäkushkinilta, joka vähää ennen oli sen saanut taloll. Iwan Harmiselta Vuokkiniemen Kirkonkylästä.
- Uhtua. 148(122). Pitkä- ja kaarevalaskuinen, leveäharjanteinen tasatalтта, 96 mm ptk., 44 mm lv., 28 $\frac{3}{4}$ mm pks. Saatu 16/VII- 68 samalta kuin edellinenkin; hän oli saanut sen taloll. Jermejeff Wasilieffilta Uhtuan Alajärven kylästä, missä se vanhuudestaan on löytynyt eräässä talossa.
- Jyskijärvi. 149(123). Tasatalтта, jonka poikkileikkaus terän koh

2218. Jyskijärvi. dalla on suorakaiteen muotoinen; tylsistyneen terän suu on vino ja kaarevalaskuinen; 89 mm ptk., 36 mm lv, 22 mm pks.; saatu 16/VII 68 Nikifor Mäkushkinilta, joka samana vuonna oli saanut sen taloll. Gavriila Filpieffiltä Piismalahden kylästä Jyskijärven pitäjältä.
- 150(126). Säännöllisesti ja tasaiseksi hiottu, nelitahkoinen, poikkileikkaukselta suorakaiteen melk. neliömäisen suuren kiviaseen katkelma, kuutelo-liuskamasta, lähes 390 mm ptk., 60 1/2 mm lv., 46,5 mm pks. Saatu 16/VII 68 Nikifor Mäkushkinilta, joka samana vuonna oli saanut sen taloll. leskeltä Fedosia Weronoffilta Jyskijärven Kirkonkylästä.
- 151(156). Ohut ja solakka kantaanpäin kaventuva tasaltta, 115 2/3 mm ptk., 37 1/2 mm lv., 12 1/2 mm pks.; lasku lyhyt. Saatu 3/III 69 Nikifor Mäkushkinilta, joka oli saanut sen talonpoikaistyöltä Erina Uljanoffilta Jyskijärven Kirkonkylästä.
- 152(157). Ohut, varsireiällä varustettu lyömäase, kaksipuolinen, toinen terä katkennut pois, 179 mm ptk., 74 mm lv., 22 mm pks., poikkileikkaus matala pyöriökanta. Saatu 3/III 69 Nikifor Mäkushkinilta, joka oli saanut sen taloll. Mikko Brantoffilta Jyskijärven Kirkonkylästä.
- Paanajärvi. 153(158). Vaillin. seпитetty, molempien sivujen puolelta laskettu tasaleveä taltta, 82 mm ptk., 27 1/2 mm lv., jokseenkin tasalv., 13 mm pks. Saatu 3/III 69 Nikifor Mäkushkinilta, joka oli saanut sen taloll. Gavril. Luodinilta Paanajärven Kirkonkylästä.

2218. Orimattila. 154(166). Pieni loivalaskuinen kuuteloliuskamainen tasataltta, ylöspäin kapenevalla poikkileikkauksella, 62 mm ptk., 29 mm lv., 12 mm pks. Saatu 5/VIII 69 luutn. Stjernvallilta, joka taasen oli saanut sen eräältä vaimolta Pyörähtälän kylästä Orimattilaa.
- Nastola. 155(200). Kiviaseen katkelma, yläpäätä; 63 1/2 mm ptk., 44 mm lv., 26 mm pks. Saatu 21/X 71 Malmfrid Stjernvallilta, joka puolestaan oli sen saanut taloll. Matti Ämanilta Usulan puustellista Nastolasta.
- Rautalampi. 156(197). Vaillin. hiottu, pienikouruinen, kaarevateräinen kourutaltta, kuuteloliuskamaa, 181 mm ptk., 44 mm lv., 22 mm pks.; saatu 11/IX 71 Rautalammin rovastilta Adolf Reinh. Langilta (hänen tyttärensä kautta); omistanut taloll. Vepsäläinen ja löyd. pohj. Konneveden rannalta.
- 157(199). Vaillin. hiottu tasataltta kuuteloliuskamaa, 104 mm ptk., 53 mm lv., 19 1/2 mm pks. Saatu 11/IX 71 Rautalammin rovastilta Langilta hänen tyttärensä kautta; omistanut taloll. Heinonen ja löyd. Pohj. Konneveden rannalta.
- Pirkkala. 158(201). Pulleavartaloinen tasakantainen, molemmilta sivuilta laskettu taltta, mustan ja ruskeankirjavaa kiveä, 68 mm ptk., 43 mm lv., 23 mm pks. Terä särkynyt. Saatu 29/I -72 yliopp. Alfr. Heleniukselta, joka oli saanut sen Korvolan kylästä eräältä vanhalta loismieheltä Juhanalta, joka taasen sanoi 20 vuotta sitä ennen löytäneensä Pinsiömaan metsästä.

2218. Vihti. 159 (203). Oikokirveen teräpuoli; 72 mm ptk, 50 mm lev, 30 mm pks, tyvipuolelta kulutettu ja kaavittu, poikkil. suorakaide, jonka sivut ovat kaarevat. Saatu 4/IX 72 talon pojalta Gust. Adolf Koranderilta Vihdin Selkisten kylästä ja ollut antajan isän hallussa kauemmankin aikaa.
- Hattula. 160 (204). Alapinnalla tasaiseksi ja kiiltäväksi, päällispinnalta mykeväksi hiottu omituinen kehdonanturan muotoista kuokkaa muistuttava teräase, hienorakeista kiveä, 119 mm ptk, 29 mm lev, 21 mm pks. Saatu 20/II 74 Ven. Karjal. Vasilij Ogafanoffilta, joka oli saanut sen Rokkolan talosta Mierolan kylästä Hattulan pitäjää.
- ? 161 (). Pienoinen melk. kolmionmuotoinen tasataltta, $39\frac{1}{2}$ mm ptk, 30 mm lev, $11\frac{1}{2}$ mm pks.
- Pyhäjoki. 161 b.(68). Kiviaseen katkelma. Pit. 30, lev, 21 ja paks. 19 mm. Lähettänyt insinööri J.A. Juvelius 20/XI 1866.
- Muola. 161 c.(142). Hioinkivi (kovasin arv. kiviaseita varten), särmäinen kapea ja epätasainen. Tuonut valtiopäivämies Johan Poutiainen 11/1 1869. Löytöpaikka ei tarkemmin mainittu. Pit. 137 mm.
- Pusula. 161 d.(108). Tasataltta (?); teräväpäinen myöskin (valok. 5355). toisesta päästä. Pit. 124, lev. 21 ja paks. 19 mm. Saatu itselliseltä Vanhalalta Ikkalan kylästä.

2218.

Varh. rautakauden esineitä:

- Vihti. 162 (113). Kapeansuikea tuluskivi, väriltään likaisen kellertävä ja toisesta päästä sekä syrjästä rikkunut, molemmat pinnat tasaiset, 88½ mm ptk, 37 mm lev, 23 mm pks. Saatu 23/VI 68 Ven. Karjal. Otto Mäkushkinin ja Petter Alipoffin kautta Vihdin Vihtajärven kylän Ojalan torpasta.
- Sääksmäki. 163. (103). Pitkänsuikea tasapintainen punaisenruskea tuluskivi, 92 mm ptk, 43 mm lev, 19+ mm pks. Saatu 14/IV 68 Hauhon rovastilta Fredr. Siréniltä; säilyttänyt Luopioisten Saaristen rusthollari; löyd. Ritvalan kylän Oitin talon pellosta monia vuosia sitä ennen.
- Korpilahti. 164 (46). Suikea pulleapintainen väriltään valkoinen tuluskivi, 77- mm ptk, 44+ mm lev., 25-mm pks. Kuvattu Ant. Ant. II. s. 189, merk. n:o 49. (hden)
Saatu 29/VIII Ruotsalan kylän Mäkelän talosta lautamies Elias Kallenpojalta, jonka pika Lovisa Abrahamint. löytänyt senerämaan kaskelta.
- Ylöjärvi. 165. (47). Leveänsuikea hiukan pulleapintainen tuluskivi, vaalea, hiukkasen punertava väriltään, 80-mm ptk, 49½ mm lev., 26½ mm pks. Kuvattu Ant. Anteckn. II. s. 189, merk. n:o 88. Lähettänyt 11/XI 60 talonpoikaistohtori Vilh. Viluinen Ylöjärven Liimolan kylästä.
- (Isokyrö). 166 (48). Pitkulainen, pulleapintainen, likaisen kellertävä tuluskivi, hyvin pienillä iskos-

2218.

(Isokyrö).

uurteilla, $76\frac{1}{2}$ mm ptk, 44 mm lev., $27\frac{1}{2}$ mm pks. Kuvattu An.Ant. II s. 189, merk. n:o 68. Saatu 11/X 59 suutari Olmanilta Isonkyrön Per-nolan kylästä, kiven ennen omistanut "Kirja-Matti" (=Matti Pohto), jonka huutokaupasta main. suutari oli sen huutanut.

(Korpilahti). 167 (49). Suikea, jotensakin tasapintainen likai- (valok.V.A.35:7).

senvaalea tuluskivi, 87 mm ptk, 45 lev., $17\frac{1}{2}$ mm pks, ohuenläntä; kuvattu An. Ant. II.s.189, merk.n:o 48. Saatu 28/VIII 59 Leena nimisel-tä leskeltä Korpilahden Päiväkunnan kylän Alatalosta, jonne muudan mustalaisakka oli sen kaun sitte unohtanut

Myöhemmän rautakauden esineitä:

Tyrvääntö.

Surmamäen (t. Hinnonmäen)löytö (Gottlund Ant. Saml. II s. 196, 197, 204, 205, 206; IV v. 1859 matkakertomus; A.O. Heikel, Hauhon kihlak.s. 76; Aspelin. Suom. Ugr. Muin. Alk. s. 349), teh ty noin 1838 vaiheilla Lepaan kartanon lä-hellä; esineitä jäljellä.

168. Kaksiteräinen miekka väistimen ja ponnin kanssa, kärjestä katkennut, noin $88\frac{1}{2}$ sm ptk. säillä 33-58 mm lev., väistin 98, ponsi 82 mm ptk; kuvattu Gottlund An. Saml. II.s.197, merk. n:o 21. Saatu yhdessä tähän löytöön kuuluvien muiden esineiden kanssa 22/VII 59 Lepaan kartanon omistajalta Packalenilta, jon-ka tarkoitus kuitenkin lienee ollut lahjoit-taa se Yliopistolle.

169. Varsiputkella varustettu hoikka keihäänkär-ki, $39\frac{1}{2}$ ($12 + 27\frac{1}{2}$)sm ptk, lehden suurin lev.

2218.
Tyrvöntö.

36 mm; kuvattu Gottlund Ant. Saml. II.s.197,
merk. n:o 23.

170. Spiraliuurteinen pronssinen vyörengas, kah-
dessa kappaleessa, päätelenkillä ja nelinas-
taisella ^{+)nupilla} varustettu, $81 \frac{1}{2}$ (37) $44 \frac{1}{2}$) sm ptk,
paksuinmaltaan 9 mm diam ; kts. Aspelinin
kuvat IV n:o 1609 ja Ant. Saml. II.s. 205,
merk. n:o 24.

(valok.V.A.
46:6).

+)nupilla

171. Nelinkertaisista spiraalikierteisistä renkais-
ta kokoonpantu pronssinen ketju, noin 91 sm
ptk, kuv. Gottlund Ant. Saml. II.s. 205 merk.
n:o 25.

(valok.V.A.58:
10)

172. - - - -

Jämsä.

173. Suurisilmäinen rautakirves, samaa muotoa ,
kuin esim. Aspelin kuvateoksessa IV, n:o
1549, korkeus $125 \frac{1}{2}$ mm, kasain väli 81 mm,
takan lev. 39+ mm. Saatu 26/VIII 59 Alhon
kylän Lahomäen talosta isännältä Kaarle
Aataminp:lta, joka sanoi löytäneensä kaskan
kynnökseltä Hämihtienmaan metsästä, läheltä
erästä kiviraunioa , noin 20 vuotta sitä
ennen. Kts. An. Saml. s. 192 ja s. 193 kuva,
merk. n:o 45.

(valok.V.A.
77:19).

Haavistonmäen löytö, joka tehtiin
v. 1856 Savilahden kylässä Vähänkyrön pi-
täjää. Kts. Ant. Saml. II.s. 192, 193, 196,
197, 200, 201; Ant. Saml. IV, v:n 1859 mat-
kakertomus s. 11; Aspelin, Suom. Ugril. Muin.
Alk. s. 353; Aspelinin kuvateos IV n:rot
1640-44; Aspelin, Kok. Etel. Pohj. Suomi IX:
93, kuv.43-7.

2218.
Vähäkyrö.

174. Väistinraudalla ja kolmikulmaisella ponnella varustettu kaksiteräisen miekan kahva, kahdes sa kappaleessa, yhteensä 182 mm ptk, väistinraudan pts. 78 mm, ponsi 59 mm ptk, 39 mm korkea.
175. Suurisilmäinen, kapea kirves, $186\frac{1}{2}$ mm korkea, (valok.V.A.77:2).
78 $\frac{1}{2}$ mm kasain väli, $45\frac{1}{2}$ mm talka lev, kuva 1644 Aspelinin kuvat IV.
176. Pitkänsoikea rautainen miekanväistin, 96 mm ptk, 18 mm lev., 19 mm pks.
177. Varsiputkella ja renkaalla varustettu rautakone (ruoskan heloitus), 278 mm ptk, kuva 1640 Aspelinin kuvat IV.
178. Ruodolla varustettu pienilehtinen keihäänkärki, $224\frac{1}{2}$ ($82 + 54 + 88\frac{1}{2}$) mm ptk, lehti 18 mm lev., kuva 1642 Aspelinin kuvat IV.
179. Lyhytputkinen, leveälehtinen keihäänkärki, 246 mm ptk, josta putki 73 mm, lehti 38 mm lev, kuva 1643 Aspelinin kuvat IV.
180. Varsiputkella varustettu keihäänkärki, lehden syrjien muoto kulmikas, 219 ($85 + 134$) mm ptk, 33 mm lev. (Aspelinin kuvateoksen IV, kuva 1641 siis väärä ?)

Kaikki esineet saadut 11/X 59 kyytäriltä Tuomas Taitoselta, joka myös ne oli löytänyt.

181. - - - - -

2218.

Myöhemmän aikuisia esineitä:

Sahalahti.

182. Suuret komeat rautakuolaimet (ratsuhevoselle) näköiset; lähettänyt 4/I 60 torppari David Nuhananp.; löydetyt maasta uudispellosta Ojantaustanpelto Pakkalan kylässä. Kts. Gottl. Ant. Saml. IV v:n 1859 matkakertomus siv. 44.

Saarijärvi.

183. Jousipyssy, ratastimineen (ja nuolineen?); varsi on n. 85 sm ptk, siihen taidokkaasti nahkaremelillä kiinnitetty teräskaari n. 90 sm ptk, ainoastaan jalustin ja jänne puuttuvat. Saatu 1840 (täydessä kunnossa) rehtorilta fil. toht. A.G. Lindforsilta Helsingistä; hän saanut sen Saarijärveltä.

Kangasniemi.

184. Jousipyssyn sääri ynnä siihen kuuluva vyö ja ratastin; sääri n. 88 em ptk., vyö yli 1 m ptk, moninkertainen, yksinkertaisella rautasolella varustettu; ratastin koristettu. Saadut 24/XII 59 lautamies Matti Kuittiselta Istuvan kylästä Kangasniemeltä; ase ollut ennen taloll. Paavali Mikonp. Pyykköselällä Puulansalmen kylässä.

Molemmat n:t (183 & 184) kuvatut ja kerrotut Ant. Saml. II.s. 212 ja 213. Gottlundin kokoelmaa seurasi myös jousensääri, josta solituksia puuttuva perä on sahattu pois. Sitä ei ole löytty hänen luetteloistaan.

"Riimisauvoja".

Halikko.

185.(52).Riimisauva, kädensijalla varustettu, 8-särmäinen, 78 sm ptk; päivän merkit + kirj., merkkipäiviä runsaasti. Saatu kreivi Armfeltilta. Vrt.Gottlund, Antiqvariska Samlingar IV:482+6, 520.

2218. Huittinen. 186(67). Riimisauva, kädensijalla varustettu, nelitahkoinen, 1,16 m ptk.; runsaasti merkkipäiviä.
- 187(68). Kädensijalla varustettu 6-särmäinen, 1,24m ptk. riimisauva, tummaksi maalattu.
- 188(69). Riimisauva, 4-tahkoinen, kädensijalla varustettu, alapää ilman merkkejä, 1,175 m ptk.
- 189(70). Riimisauva, kädensijalla, 6-särmäinen, 78sm ptk.; alapää katkennut, varustettu helalla; varressa vuosil. 1768(?). N:ot 186-189 saadut 15/XI 67 kauppias Idmanilta Huittisista. Merkit kaikissa melk. samanlaiset, kuin n:o 115.
- Pirkkala. 190(22). Riimisauva, 6-särmäinen, 1,11 m ptk. Saatu Tyrvään Ekoisten kylästä (Tyrvännältä toisen tie don mukaan), mutta kotoisin Pirkkalasta.
- Keuruu. 191(21) Kuusitahkoinen, kulunut ja yhdeltä paikkaa palanut riimisauva, 1,28 m ptk.; siinä näkyy vuosiluvut 1656 ja 1723(?).
- Pihlajavesi. 192(27). Kulunut 8-tahkoinen riimisauva, vuosiluvulla 1641, 1,285 m ptk.; saatu past. Bergrothilta.
- Längelmäki. 193(28). Neli- t. oikeittain 6-särmäinen riimisauva, alapäästä poikkinainen, 73 sm ptk.; Tunkelosta.
- 194(35). 4-tahkoinen, lahonnut, leveä riimisauva, vuodelta 1732, 1,295 m ptk.; merkit latin. kirjaimien näköisiä. Saatu past. Tavaststjerneran kautta.

2218. 195(56). Nelitahkoinen riimipuu, yksinkertainen ja selvä, 1,10 m ptk., 4 sm lv. Vuosiluku 1808. Tammi-
Jousa. lahden kylästä. Kts. Gottlund, Läsning för Fin-
nar, s.66-7.
- Korpilahti. 196.(53). Riimisauva v:lta 1854, selvä, hyvin tehty,
luisella kädensijalla ja rautaisella piikillä a-
lapäässä, 1,115 m ptk.; saatu Grahnin kautta Riit-
tahan talosta.
- Petäjävesi. 197(25). Lahonnut ja kulunut riimisauva, 4-tahkoinen,
Kuivasmäki. 1,23 m ptk. Saatu Karikon kylästä.
- Helsinki. 198(62). Nelitahkoinen, 1,73 m ptk. riimipuu, merk.
vuosiluvulla 1838 sekä suomalaisilla kirjoituk-
silla. Saatu kielenkääntäjä Rautiolta Helsingis-
tä.
- Juva. 199(2). Kuusitahkoinen, 1.6 m ptk. riimisauva.
- 200(3). Nelitahkoinen, 1.35 m ptk. riimisauva, vuosi-
luvulla 1815.
- Hirvensalmi. 201(29). Kuusitahkoinen, 97 sm ptk. riimisauva.
- Kangasniemi. 202(73). Kuusitahkoinen, uudennäköinen riimisauva,
vähän vaille 1 m ptk.; alkaa alapäästä, karkaus-
vuodelle tehty. Saatu 4/I 69 pormestari Nygrenil-
tä.
- 203(71). Kuusitahkoinen maalaamaton koivuinen riimi-
sauva, 1,19 m ptk.; kuun nimet suomeksi kirjoite-
tut; merk. G.M.1854. Saatu 6/2 68 yliopp.Lack-

2218. strömiltä, joka oli sen saanut kansak. opett.
Kangasniemi. Laitiselta Kangasniemestä.
- Polvijärvi. 204(65). 4-tahkoinen tumma riimipuu, 92 1/2 sm ptk.;
päivät merkitty neliöillä ja risteillä. Saatu
10/4 67 Liperin rovastin Europeuksen kautta ta-
loll. Pekka Pajariselta Haapaniemen kylästä.
- Vuokkiniemi 205(82). Riimipuu, nelitahkoinen, 50 1/2 sm ptk. 205-209
Saatu 25/II 70 Nikifor Mäkushkinilta. Ven. karjal.
- 206(80). Riimipuu, edellisen muotoinen, 62 sm ptk.;
saatu 3/III 69 Nikifor Mäkushkinilta.
- Uhtua. 207(66). Riimipuu, edellisten muotoa, musta, 57 sm
ptk.; päivän merkeiksi tehty lovia joka kulmaan,
sunnuntaita ei eroitettu. Saatu 16/10 67 Haikolan
kylästä.
- 208(79). Riimipuu, nelitahkoinen, 61 sm ptk. Saatu
3/III 69 Nikifor Mäkushkinilta.
- Jyskyjärvi. 209(78). Riimipuu, samanlainen kuin n:o 207, 65 1/2
sm ptk.; saatu Nikifor Mäkushkinilta.
- Paanajärvi. 210(75). Aivan edellisen mallinen riimipuu, 58 sm
ptk.; saatu 16/VII 68 Nik. Mäkushkinin kautta.
- 211(76). Kolmisärmäinen mäntypuinen riimipuu; päivät
merkitty samoin kuin edellisen, 68 $\frac{3}{4}$ sm ptk.;
saatu 16/VII 68 Nik. Mäkushkinin kautta.
- 212(77). Aivan samanlainen riimipuu, 66 sm ptk.; saa
tu 16/VII 68 saman kautta.

2218. Vöyri. 213. Arpakapula, sorvattu, 1,75 m ptk.; lukuisilla merkeillä ja vuosiluvulla 1829 piirretty sauva, Kovjoen kylästä. Gottlund, Ant.Saml. IV:522.
- Korpilahti. 214(24). Nelitahkoinen riimisauva, maalaamaton, paikattu, rautapiikillä varustettu, 1,16 m ptk.; siinä näkyy vuosiluku 1773(?). Riitojan kylästä.
- Rautalampi. 215(23). Nelitahkoinen t. oik. kuusitahkoinen riimisauva, n. 1,5 m ptk.; Gottlund nähnyt siinä vuosiluvun 1719. Kuusilahden kylästä.
- Suomi. 216(1). Nelilehtinen luukalenteri, 0,1365 pitkä ja 0,019 leveä, otettu muka suomalaiselta päälliköltä Suomen sodassa Eerikki Pyhän aikana. Katso Gottlundin kertomus kalenterista ja sen saannista: Läsning för Finnar, s.4859; kuvattu: Gottlund, Antiqv. Saml. II:226-7,422,476-88,494; IV:520, 522,467.
- 217(42). Paalakka eli paalitska, kuusisärmäinen puukalenteri, 0,24 pitkä ja keskeltä 0,027 paksu, koivusta tehty jäljennös Pietarin Keis.Tiede-Akateemiassa säilytetystä paalakasta, joka sanotaan olevan Omskin läänistä ja jonka akateemikko professori Srexnewsky jätti Gottlundin tutkittavaksi 26/V 1860. Kuvattu: Gottlund, Antiqv. Saml.II: 238-9. Vrt. P.I. Savvaitov'in kuva ja selitys samanlaisesta syrjäniläisestä paalakasta: Труды Археол. Свѣзда Москвь 1869, s.408-12; kuvattu myös: Gottlund, m.p.,s.242-3; vrt. Läsning för Finnar, s.67-8. Syrjäniläinen kple on Vologdan läänistä saatu. Gottlund, Ant. Sml. IV:522.

2218. 218. Viisikielinen kantele, josta kielet kuitenkin puuttuvat; kahdella tuohivanteella. Mistä kotoisin, ei tunneta.

2219.

Pormestari Lundin lähetys 11/X -83. Kts. SMY 11/X.
SMY:n pöytäk. 11/X 83 ja saman vuoden verifik. s.630-33 (Lundin kirje).

1. Kananmunanmuotoinen, 5 naulaa painava, kaunis kinvinuija, 159 \bar{m} korkea reiän suuntaan, 102-106,5 \bar{m} paksu turpeimmalta kohdaltaan. Reikä, suurimaksi osaksi tyvipäästä päin lävistetty, on sieltä n.33 \bar{m} , ahtaimmalta paikaltaan arviolta n.10 \bar{m} ja kiven suppeammassapäässä n. 22 \bar{m} laaja; tyvipään puolella kulkee n.25 \bar{m} päässä läven aukosta syvennetty kuurna. Halkileikkaus . Löyd. turpeita kuokkiessa Laukalan kylän Pahaluoman talon maalta. Lahj. Antti Kamppi, talokas.
2. Latistuneen pallon muotoinen kinvinuija, 4 \bar{m} pitkä (valok.V.A. 27:7.) (reiän pituus), 102-104 \bar{m} lävistäjältään leveä, reiän aukko 47-17 \bar{m} saakka suppeneva. Lahj. sama kuin edellisenkin.
3. Kakunmuotoinen reikäkivi, kiiltoliuskamasta, 126-132 \bar{m} ristiinsä, 50 \bar{m} paksu. Lahj. sama kuin edell.
4. Suuri neliskulmainen tahkokivi, yli 35 cm pitkä, 31 1/2 cm leveä ja 73 \bar{m} paksu. Laaja ympyräinen

Lapväärti.